

ventning — ganske vist en meget usikker Forventning — om, at Regering og Rigsdag ikke vedblivende vil staa som Tilskuere til Erhvervskrisen. Regeringens Opfattelse her er, som jeg tidligere har haft Lejlighed til at sige, efter vort Skøn i alt for høj Grad indrepolitisk bestemt. Det nytter jo ikke, at vi har en Udenrigsminister, der holder udmærkede Taler, hvori han atter og atter understreger, maaske endog stærkere, end vi i og for sig finder det rigtigt, at Danmarks Udenrigspolitik er saa at sige alene en Handelspolitik, naar dette i saa ringe Grad præger Ministeriets Handlinger i øvrigt. Udenrigsministeriet er i dansk Politik paa en underlig Maade isoleret. Det synes, som om det er uden Interesse i og uden Interesse for dansk Politik i øvrigt. Det er som en detacheret Styrke eller, om man foretrækker et mindre krigerisk Billede, som en Udkig paa et Skib. Der gøres maaske fortræffelige Iagttagelser af største Værdi for Helheden, for Ledelsen, men der gaar ingen Meldinger ind, eller de opfattes ikke, de høres ikke, og saa kan det jo ikke undgaa, at Chefen kommer til at handle urigtigt, saa urigtigt, som man maa handle, naar man ikke nøje kender den Stilling, hvori man befinder sig. Dette er efter min Mening den eneste mulige Forklaring — thi om den gode Villie tvivler jeg ikke — paa, at dansk Politik, og særlig Regeringens Politik, er saa udelukkende indrepolitisk bestemt paa dette Omraade.

I sin Opfattelse af Erhvervsspørgsmaalet gør Regeringen sig derhos efter min Mening skyldig i en anden Fejl, som i høj Grad er den brede Offentligheds, men som er mindre undskyldelig hos en Regering, nemlig at den fæstner sin Opmærksomhed saa at sige kun paa eet Moment, ganske vist et meget vigtigt Moment, Arbejdslønnen. Vi er enige i den Opfattelse, at Fagforeningsledernes Politik har vist sig at være forfejlet. Vi har for længst og ganske uafhængigt af Venstres Opfattelse peget paa, at den danske Arbejderstand er ført ud paa vilde Veje, hvor man løber efter en formel Løn, en Bruttoløns Størrelse, som en vildfarende Vandrer løber efter en Lygtemand, medens det, man burde have for Øje, er Nettolønnen, er den virkelige Aarsfortjeneste. Det vilde efter vor Opfattelse være en Lykke for vort Samfund,

om Arbejderførerne vilde forstaa, at de vilde tjene det danske Erhvervslivs og deres Kammeraters sande Interesser ved en helt anden Politik end den, de i Øjeblikket fører. Men vi maa fra konservativ Side strengt fastholde den Opfattelse, at dette ikke er en Lovgivningsopgave, og vi maa forbavses over, at de Folk, der i øvrigt roser sig af at have en liberal Opfattelse, kan lade sig friste af Nuets Vanskeligheder til at se anderledes paa dette Forhold.

Fra konservativ Side har vi altid hævdet, at det til Forstaaelse af Erhvervskrisen var nødvendigt at se paa den Verden, der omgiver os. Ud fra den Opfattelse er vi naaet til den Overbevisning, at det er nødvendigt at yde dansk Erhvervsliv en Støtte, den samme, som saa at sige intetsteds i Udlandet nægtes Erhvervslivet. Vor Opfattelse af de øjeblikkelige Vanskeligheder kan jeg sammentrænge i faa Ord. Verdenskrigens Sprængning af gamle Riger i en Række større og mindre Stater har med den herskende Afspærringspolitik sprængt en Række Markeder i Stumper og Stykker. Der søges nye Markeder af disse mægtige udenlandske Industrier. De søger langs Toldmurene, og de maa ende med at finde det Sted, hvor Gærdet er lavest. Det er Danmark. Vor Industri bliver herved stillet overfor nye og mægtige Konkurrencefaktorer, hvis Kampkraft, der i sig selv er meget betydelig, ofte forstærkes ved Misforhold mellem dansk og fremmed Valuta, ved de Vanskeligheder, der gør sig gældende her i Landet ved at tilpasse sig til Kronestigningen, hvilket har medført, at Løn-niveauet endnu ligger noget for højt, medens de Udlande, som har stabiliseret paa et lavt Niveau, eller efter et fuldstændigt Sammenbrud af deres Valuta, ofte nyder konkurrencemæssigt godt af, at Lønnin-gerne endnu ikke er naaet op til den Højde, der maa regnes at svare til Møntens Værdi. En Række af disse Forhold har Midlertidigheds Karakter. Løn-niveauets Tilpasning kræver baade ude og hjemme nogen Tid. Afspærringspolitikken i Europa gør det samme, men jeg ønsker og haaber, at den maa blive forholdsvis kort; den er efter min Mening ikke i det lange Løb til Gavn for Europa. Men saa længe disse Forhold bestaar, maa vi regne med dem, og vi begaar erhvervsøkonomisk et skæbnesvangert Mis-